

ELŐZETES Feltételek:

Képesítés: 6 ft. —
Fél éves: 3 ft. —
Éves: 1 ft. 50 kr.

Előzetes: lehet csupán a kiadó hivatali B.-Gyarmat.

A lap azonnali részlete a a nyitásra vonatkozóan a közlemények a szerkesztőnek küldendő.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:

Öt hasznosított sor: 5 kr.
Bármely minden hirdetés: 50 kr.
Nyitólár garancia: 50 kr.

Hirdetési díjak a kiadó. Helyi és társadalmi hirdetések külön díjazással.

Közzététel díjak, reklámok és hirdetések a kiadóhoz küldendő.

A hangulat, Kossuth levele után.

Mikor a baroccone i remete kezéhez fogja azt a tollat, melybe a kiolt-hatatlán honszerőlem varázs szavakat sugall, mely a szíve és észösszhangjából próphétai illetéssel beszél — Magyarország; az igénytelen remetelét a hatalmas szótaz villanyáramként terjed el a hon határain, a pártfelek kezét szorítanak egymással, a ami különbség volt elveikben, — oltimul az — Mert érezni kezdik, hogy mikor Kossuth Lajos beszél, az mindnyájunknak szól, azt mindnyájunknak meg kell hallgatni. A csínók megtelnek, egyszerre tudni akarja mindenki, hogy mit ír, kinek ír, miért ír? Hogy pedig egyszerre meg tudhassák mindezeket, — egyik felolvas, a többi áhitattal, elbűvölve, hallgat, s mikor vége a felolvasásnak, mindenki mondani akar valamit, azt hogy Kossuthnak igaz van. Másnap hiába keresi az ember ama lapokat, a melyekben Kossuth Lajos levele foglaltatik. Aki hozzájutott, elviszi, — s miként a lojális talizmánt szokás, — elrejt; elrejt, hogy magán óráiban senkitől se háborgatva elolvogja, — megtanulja és elmélkedjék felette, hogy miért van Kossuth Lajosnak igaz van?

Kossuth Lajos szótának bűvös hatásán nem változtat semmit a dilletans politikusok erőteltet okoskodása, — s aki vállalkozott arra, hogy a bűvös hatás értékét lezálaltsa, — az megvetőre, — nem, azánalomra számíthat. Kinek jutna eszébe a Duna hatalmas folyását gáttal megakadályozni? ha csak Tatrangi Póternek nem, Jókai, jövő század regényo-hőseinek?

Az, aki bukó fölben van, bárki tanácsát odaadással hallgatja végig; a vízben fúldokló a szalmaszálat is megragadja mentőszökőnek. Mi nem vagyunk bukó nemzet, mely mutat feledve jövőt nem remél, — mi érezzük azt az erőt, azt a hatalmas szellemet, melyet missiónk dicsőséges bevégezésére ösünkül örököltünk, melylyel ha kell, nemzeti létünk megvédésére, mint már annyiszor, sikra tudnánk szállani; bennünk nemes érület honol, melynek alapja — az a nemzeti büszkeség, mely az életet és szabadságot a halál árán nem fél megváltani.

Nem vagyunk tehát azon helyzetben, hogy a szalmaszálat is mon-tó eszközünk gyanánt keressük.

És mégis nyugtunk kell; nyugtunk a terhes viszonyok sulya alatt, melyek vállainkat már már össze-török.

Ezen tehetetlen viszonyok között jól esik ama szót, mely az Alpok örökzöld völgyéből hozzánk átröpül, s bejárja keletről nyugotig hazánk virányait, hogy rámutasson ama tényszerőkre, melyek, ha ideje korán nem orvosoltatnak, képesek egy nemzetet elorvasztani.

Kossuth a meglévő okokból meríti a körlehetetlenül bekövetkező okokat, ő tisztán lát mindent, ő nála az aggodalom tözeten honszerőlemből származik. — A mit Kossuth mond, az megvan mondva, amit fogad, az meg van fogadva, amit jósol, az meg van jósolva. Azért van törhellen hitele szavának, — azért imádják Kossuthot.

Midőn Kossuth nevével foglalkozunk, elhallgatott bennünk is a pártsempont, — csak annak a hangulatnak akartunk kifejezést adni, mely meggyünkben Kossuth legutóbbi levelére keletkezett, s mely pártunk tekintélyes tagjainál is akép nyilatkozott, hogy: Kossuth Lajosnak igaz van!

Eltökintünk a keleti kérdés bonyodalmaival, s ama határozatlan magatartással, mely az összbírdalom részéről nyilatkozik; a szabadelvűség feljogosít arra, hogy azon párt eljárását, mely feladatát tüzte ki az országot sanyarú anyagi helyzetétől megszabadítani s melynek programjához készséggel csatlakozunk és csatlakozott majdnem az egész nemzet, — figyelemmel kísérjük, — s jelezzük ama hangulatot, mely a központon kívül hangosan nyilatkozik.

Az önálló bankra nézve Tiszának ismeretes programja, s a vámtarifák meghatározása azon stadiumban van, hogy az ügy, üfelségének elhatározása alá bocsátott. Illoyalisan kellene tartanunk jelenleg a felszólalást, tudva azt, hogy I. Ferencz József, ki Magyarországnak eddig legalkotmányosabb királya a habzburgi házból származottak közt, a békés viszony fenntartása céljából minden esetre felfogja találni azon módokat, melyek szerint ha nem is valódi, de még is bizonyos fokú megelőgedést létrehozand; de az egység mindkét félnek loengedéseivel történhetik csupán, — s Kossuth erre mutatott, és megdönthetetlen pénzügyi elvekkal bebizonyítja, hogy e loengedések, melyek a létrejövő arányokban sem a lajtánthul sem a lajtáninnen érdekeknek nem felelhetnek meg, előkészítői lesznek ama viszálynak, mely a monarchiát a köleti kérdéssel szemben veszélyeztet.

Midőn tehát a vám és bankügy kérdése ily a cut jellegűt öltött, meg-gondolta e ezt kormányunk? — akar-

ja-e Kossuth nézeit e tárgyban elfogadni, figyelemre méltatja-e a saját pártja részéről nyilvánuló hangulatot, melyet a „nagy számúított“ aggodalmi közvéleményre érleltek?

Mikép volna megyei rendőrségünk szervezendő, hogy céljának megfeleljen?

A legzabadelvűbb államokban a rendőrség nem helytartó (ez legfeljebb kisegítő), hanem a központi államhatalomtól függő intézmény és pedig azon egyszerű oknál fogva, mivel a rendőri kihágások is egy neműt a büntetvények képezik, a büntetés joga pedig a felségjogok egyik elvitathatlan, természetjogi kifolyása lévén, ezt jogosan csak a legfelsőbb államhatalom nevében lehet gyakorolni; de praktikus oldalról tekintve is azon nimbusznál fogva, mely ez intézménnyel mindenekelőtt szükség, célzatosabb, ha az államhatalom és nem a helyhatóság kezeli a rendőri ügyeket, mivel maga a fogalom „államhatalom“ nagyobb tekintéllyel bír, s mivel az államhatalom oly eszközök felett rendelkezik, melyek fogva rendelteinek nagyobb nyomatékot és szükség esetén szigorúbb fogvatartást tud szerezni.

De azért nincsen kizárva az, hogy a felség jogáról lemondva, a helyhatóságoknak saját, az államtól független polgári rendőroket engedve, az a rendőri intézmény célját korszerű szervezés mellett el ne érhesse. Példa erre lics, mely rövid idő óta u. n. polgári rendőrséggel (Civillwachmannen) bír; azért ez szintén igen életrevaló intézménynek bizonyul be.

Példa volt erre újabb idők óta saját hazánk fővárosa Budapest is, hol a bécsi Civilwachmannerekhez hasonló u. n. konstáblek képezték a rendőrség exekutív közegeit, míg a fővárosi rendőrség államivá lett. Ez utóbbi sem érte meg el a netovábbját, de mindenesetre jelenlegi szervezésében előnyösebbnek mutatkozik fővárosunk rendőrsége, mint az előbbi városi hajdu-rendőrség.

Mig e tekintetben a törvényhozás általános intézkedés: tesz, nálunk is a bécsi, előbbi budapesti minta szerint kellene a megyei rendőrséget szervezni és pedig következő módon:

1. Még a neve se legyen „csendlegény“, (porsekutor) hanem rendőr; mert a csendlegény elnevezéshez a nyert, barbár bánásmód előlelete van köte se mind az, mit a „Paudurrenwirthschaft“ fogalma alatt értenek.

2. A rendőrség kötelékébe csak oly egyének vétessenek fel, kik irni, olvasni tudnak és legalább némi intelligenciának jeleit képesek felmutatni. Ez azért szükséges, mert sokszor intelligens ember is oly helyzetbe jő, hogy a rendőrség exekutív közegeivel érintkezésbe kell lépnie, s akár aktív, akár passzív legyen is érdekelve, a művelti ember udvarias bánásmódot igényelhet, habár mint büntetés megelölje. Kihágása, büntetése miatt a törvénytmondó közegek megfogják nyerni, de a bánásmód azért udvarias lehet és legyen is. De másrészt azért is legyen intelligens ember a rendőr, hogy a köznéppel, a művelten osztállyal emberesen bánjék, mert végre valahára itt az idő, hogy ez se tekintessék baromnak, mely csak azért van itt, hogy üssék, verjék, hogy kétszeres büntetésben részesüljön, először a

hajdu által, másodszor a törvénytmondó közeg által. Azt állítják mindánk: a köznéppel nem lehet emberesen bánni; természetesen, mintán verés, zsarnokság által har-mokká aljasították, most egy viseli magát, mint a barom a épen azért esybe bánásmód által fel kell benne kelteni az emberi méltóság érzetét.

3. Hogy némileg intelligens emberek vállalkozzanak is a kelemenlen rendőri teendők-re, a fizetés legalább még felszer akkora legyen mint az eddigi.)

4. Tisztoság egyenruhával, és ha szolgáltatás van, kard és pisztollyal (nem borsó puskával) legyen ellátva. A szám lapjág legyen látható. Hol egy megye közbiztonságáról van szó, ott nem szabad keltetést kímélni. Ha nincs pénz, akkor teremteni kell! Honnét? Egy erkölcsi testületnek, egy megye hatóságának mindig lehet olcsó pénzre azért tenni.

5. Népesebb helyeken, mindenhol állad rendőri állomások kellene lenni.

Ezek volna a legszükségesebb megkivánatoságok arra, hogy azt mondhasunk „szervezett“ rendőrségünk van.

Hogy pedig a nagy közbizság a csand és rend érdekében kézz legyen a kihágó ellenben a rendőri pártját fogai és nem megfordítva (mint nálunk rendszertől történi,) a nagy közbizsággal szemben a legkíméletesebb udvariasággal bánják a rendőrség.

Példán ne mondja.
„A ki e fákát megérti, az anyai és anyai bírág vagy anyai és anyai napi fog-sággal büntetettik,“ hanem mondja:

„Ezen fák a t. c. közbizság felelőse alá bocsátatnak!“ — — —

A mit itt mondtunk, nem új dolgok. Minden civilizált országban így van ez, mint itt nálunk is bebizonyíthatjuk.

Mindenesetre itt volna már az idő, hogy meggyünk területén legalább fokmál felfegyverkezett, kételyel kardbócsal ellátott és bóradsárgos hajduk, pandurok pernakuto-rek ne legyenek.

N-d.

Ellen-észrevételek Luka Gusztáv úr észrevételeire.

A „Nógrádi Lapok“ f. évi 2-ik számában Luka Gusztáv úr egyebet közt az én igénytelen közlésemre is reflectálva, olyan észrevételeket tesz, melyeket hallgatásom nélkülön nem lehet Analfogva, bár nem vagyok barátja a polemikának, — kénytelen vagyok felkérni szerkesztő urat, hogy becsese lapjában azokra igen röviden feleljék.

Azt mondja Luka Gusztáv úr: „mivel pedig ezen cikkben (t. i. az anyában) a „Nógrádi Lapok“ jövődö működési köré és programja oly irányban jelöltetik ki, melylyen (t. i. Luka úr) határozottan ellenkezik, — az magámról nem tehetem.“ — Így folytatja tovább: Orszá Miklós úr második cikkke első bekezdésének utolsó bókendése, a megyei lapokat a politikából kizárja, utálva a központi lapok tanulmányozására.

Előre becsátva azt, hogy az én közlése-mben a „Nógrádi Lapok“ programja nem jelöltetik ki, mert programot csak is a megkötöttség jelölhet ki, lássuk mire alapítja Luka Gusztáv úr az ő Antárságot! „Első rész, a mint magát kifejezi. Alapítja az én közlésemnek következő kitétele: „elvon (abstract) tárgyak feletti borsó elindítás csekély nézetem szerint vidéki lapba nem való, mert azt kevés ember szeret olvasni. Országos magas politival társaság foglalkozni felesleges, mert a kiket az é-

7 De honnan?

Össz.

Mark

Horváth Danó.

Haszonbéri hirdetemény.

Nógrádmegyében a Salgó-Tarjáni vasuti állomástól 1¹/₂ órai távolságra Pusztá Kutason mintegy 200. osztályozott holdas tagosított birtok az 1877-ik év január elsejétől kezdve több évekre szabadkézből haszonbérbe adatik; a birtok áll 154. hold igen jó minőségű szántóföldből, 17. hold kitűnő minőségű réstől, 20 hold erdőből, és 9 hold legjobb karban lévő szőlőből, úri lakkkal és a megkívántató egészen jókarban lévő gazdasági épületekkel együtt. — Bővebben értekezhetni Budakeszin Pestmegyében Balázs Vincze m. k. főerdésznél, vagy pedig Pusztá Kutason Balázs Anzelm úrnál. — A birtok szabad kézből el is adó.

(3-3)

Hirdetemény.

A b. gyarmati takarékpénztár igazgatósága f. évi január 16-án hozott határozata értelmében ezen intézetnél új jelzálogi kölcsönök után alulírt naptól fogva 9%, az összes váltószámításoknál és értékpapírokra adandó előlegeknél szintén 9%, arany és ezüst zálogoknál 12%, kamat fog számíttatni.

B. Gyarmat 1877. január 17.

Az igazgatóság.

(3-1)

Hirdetemény.

Vimmer Ferencz alsó-szécsénykei lakos közbirtokos tulajdonát képező nemesi birtokát szabad kézből eladni, vagy kedvező feltételekkel több évre haszonbérbe kiadni kívánja, a birtok áll 1200 □ ölével 120 holdból; bent foglalja 12¹/₂ hold legjobb rétet, 3 hold belsőseget, jó kényelmes lakással, istálló és juhakkal, 3 hold legjobb minőségű szőlővel és 3 pinczével a falu közelében. —

A venni szándékozók a birtok tulajdonosával, vagy megbízott Gelka György ügyvédnél B. Gyarmaton értekezhetnek.

(3-3)

H I R D E T M É N Y

Rétságán közvetlen az országot mellett fekvő kényelmes lakház hat szobával, minden szükséges melléképületekkel; továbbá igényesek Rétságán 3 db. szőlő és szántóföld, végül Pusztá Lokoson 1 db. szőlő szabad kézből eladó.

Ertekezhetni Rétságán Könyig Lázár kir. utimesternél.

(3-1)

Hirdetemény.

Bátorkodom értesíteni a t. cz. közönséget, hogy Reiser Fülöp cég. elismert jó minemőségű áruit az áron alul eladom.

Tisztelettel
Berczeler L.

400 db. épületfa

Tölgy és oserfa eladó Ipoly-Szécsényen Hont megyében. Bővebb tudósítás ugyanott kapható a tulajdonosnál.

(3-1)

Meghívás.

A balassa-gyarmati takarékpénztár részvénytársulat 1877. évi február 18-án d. e. 9 órakor az intézet helyiségében B. Gyarmaton tartandó évi rendes közgyűlésére.

T á r g y a k :

1. Az igazgatósági jelentés előterjesztése.
2. Az öt tagú felügyelő bizottság megválasztása.
3. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági intézkedések és indítványok megvitatása.
4. A lefolyt évi számadás és mérleg megvizsgálása.
5. A tiszta jövedelemről szabályozott intézkedés és az osztalék meghatározása.
6. A tisztviselői fizetések szabályozása.
7. A kamatláb meghatározása és az igazgatóság meghatalmazása.
8. Rendkívüli igazgatási költségek meghatározása.

Figyelemztetnek a t. cz. részvényesek, hogy a közgyűlést megelőzőleg eredeti részvényeiket vagy személyesen, vagy meghatalmazott részvényes társuk által a szavazatigazoló küldöttségnek felmutatni tartoznak.

B. Gyarmat, 1877. évi január 16-án

(3-1)

A balassa-gyarmati takarékpénztár igazgatósága

H I R D E T M É N Y.

A B. Gyarmaton székelő „Takarék és hitelintézet” részvénytársulat részéről ezennel közhirrre tétetik, hogy f. 1877. évi január 6-tól kezdve, adott s adandó kölcsönösei után a hitelkereső t. cz. közönségtől szedendő kamatlábat 1¹/₂ tőlival le szállította. És e szerint:

- 1., váltókra 9% től
 - 2., jelzálogokra 9%
 - 3., állampapírokra 8%
 - 4., egyéb kezű zálogokra 12%
- adatik a kölcsön.

Kelt B. Gyarmat az igazgatóságnak 1877. január 5-én tartott üléséből. (3-3)

Hirdetemény.

Pusztá-Bzován Bartoska ördörész 40 hold kiterjedésű tiszta bikkfa eladás alá bocsájtatik; egy stér vagyis köbméter hasított fa 1 frt., dorong vagyis 2 és fél hüvelyk átmérőjű gömből köbméter 50 kr. — Venni szándékozók többet ígérés mellett egy köbméter után offert újján mólóságos Gróf Zichy Nándor úrnál Budapesten a várban bécsikapu utca 175. szám alatt tudakozódhatnak.

Záhori községben privát korcsmajog lakással mészárszékekkel kiadó új évtől 3 vagy esetleg több évre 366 frt 8 krért. — Ki- venni szándékozók jelentsek magukat

(3-1)

A zsélyi felügyelőségénél.